

ת"פ 52446/06/16 - מדינת ישראל נגד אמיר ברמלי, קלע - הקרן לעידוד יזמות (בישראל) בע"מ, רוביקון ביזנס גרופ בע"מ, קרן קלע בטוחות והשלמות הון בע"מ, ישראל עופר

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 52446-06-16 מדינת ישראל נ' ברמלי ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט חאלד כבוב

המאשימה

מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה)

נגד

הנאשמים

1. אמיר ברמלי

ע"י ב"כ עו"ד איל רוזובסקי ו/או סיון רמותמשרד מיתר ליקוורניק

גבע לשם טל ושות', עורכי דין

2. קלע - הקרן לעידוד יזמות (בישראל) בע"מ

3. רוביקון ביזנס גרופ בע"מ

ע"י ב"כ המפרק, עו"ד ארז חברעמית פולק מטלון ושות', עורכי

דין

4. קרן קלע בטוחות והשלמות הון בע"מ

5. ישראל עופר

ע"י ב"כ עו"ד יוסף תמיר ו/או אפרת שנצרחיים צדוק ושות',

עורכי דין

החלטה

עניין לנו בעתירה שהוגשה על ידי הנאשם 1 לגילוי הראיות החסויות הכלולות בתעודת החסיון הקיימת בתיק דנן ולמצער את פריטים 3-6 בתעודת החסיון.

1. כתב האישום שהוגש כנגד הנאשם מייחס לו ארבעה אישומים שבעיקרם עבירות של קבלת דבר במרמה של כספי משקיעים, גניבת כספים, הלבנת הון, אי קיום הוראות סעיף 15 לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 (להלן: "**חוק ניירות ערך**"), ניסיון לקבלת דבר במרמה, זיוף בכוונה לקבל דבר וכן עבירות של גניבה בידי מורשה, מרמה והפרת אמונים בתאגיד, עבירות מנהלים ואי קיום הוראות סעיף 36 לחוק ניירות ערך.

מדובר בנאשם שהיה היזם, הרוח החיה בקרנות קלע ובקבוצת רוביקון כאשר הקרן גייסה משקיעים מקרב הציבור תוך הבטחת שיעורי תשואה גבוהים.

כתב האישום כולל רשימה של כ-350 עדי תביעה. כתב האישום כולל טענות מפורשות לפיהן המבקש הסתיר את מעשי המרמה הנטענים מן העובדים בחברות.

המבקש טוען שאין בתעודת החסיון כדי להקנות חסיון למתן תשובות על ידי העדים בעת שאלה נחקרו בחקירה נגדית אם הם היו בקשר עם הרשות החוקרת טרם חקירתם אם לאו.

תעודת החסיון מונה ארבע ידיעות מודיעיניות חסיוניות (201503018; 201502021; 201502020; 201502007), והחסיון חל הן לגבי תוכן הידיעות והן לגבי זהות המקור. ההגנה עתרה לבית המשפט לחייב את המאשימה לפרט מהו האינטרס הציבורי שמצדיק את החסיון, האם הידיעות תועדו בכתב, האם הן נכללו במסגרת טבלת חומרי החקירה. ההגנה הוסיפה וטענה שפערי הכוחות הבלתי הוגנים בין התביעה לבין ההגנה הם שעומדים בבסיס עמדת המאשימה לא לחשוף בפני ההגנה ידיעות וחומרי חקירה שהם רלוונטיים להגנת הנאשם, להגנה לא היתה כל אינדיקציה לכך שמקורות הידיעה הינם בגדר עדים במשפט וזאת כאשר כל פניויה של ההגנה לבא כוח המאשימה לקבלת פרטים בנדון, האם מדובר באחד מעובדי החברות או במי מעדי התביעה, לא נענו על ידי בא כוח המאשימה.

העותר טוען שחשיפת מקור המידע אינה מסכנת את המקור כלל ועיקר שהרי הנאשם לא הוגדר כאדם מסוכן ומכל מקום האינטרס של הגנה על המקור מעצם חשיפתו לא שקולה כלל לפגיעה בהגנת הנאשם.

בא כוח העותר מעלה בטיעונו סברה לפיה העדה לירז שותפה לכאורה לפשע שביצע הנאשם 1 (הנאשם כופר בכך) ולכן היה על הרשות לחקור אותה באזהרה אך היא לא עשתה כן.

ההגנה מעלה טענה לפיה אל לו לבית המשפט לאפשר השמעת עדות של עד שהוא סוכן או מקור מעורב או עד מדינה מבלי לדעת שהעד הוא כזה, בייחוד כאשר מדובר בעד מרכזי שאולי קיבל טובת הנאה תמורת העדות שמסר, ועל כן יש צורך בתוספת ראייתית כדי לבסס הרשעה על עדות שכזו. על כן עותרת ההגנה לבית המשפט לבטל את החסיון נשוא תעודת החסיון.

טענות העותר מתמקדות כאמור בשתי עדות שעדותן הופסקה בשלב מסוים, זאת לאור התנגדות בא כוח המאשימה לשאלות שהוצגו לעדות בטענה ששאלות אלה חוסות תחת תעודת החסיון, כאשר ההגנה טוענת שהמידע שמסרו מי מהעדות, אם בכלל, הוא חיוני להגנה.

העותר מוסיף ומציין שבכל הנוגע לחקירת לירז קוגמן, הרי זו נחקרה מבלי להזהיר אותה למרות שמאופי החקירה ברור כי זו נחשדה במעורבות בעבירות ועל כן קשה להשתחרר מהרושם שהובטחה לה טובת הנאה, עוד מוסיף וטוען העותר שחשיפת המקור לא נראתה למאשימה עצמה כסיכון משמעותי שכן היא בחרה להשתמש במקור כעד תביעה, אם אכן מדובר בעדה שהיא המקור (ראה סעיפים 31-33 לטיעון העותר).

העותר מפנה את בית המשפט לפסיקת בית המשפט העליון בנדון כאשר עסקין במקרה שבו נחסמה דרכו של נאשם לעיין בחומר וממילא נשללה ממנו האפשרות לבחון ולבקר את האיזון שערכה המאשימה ומכאן הצורך שבית המשפט יבחן את הראיות המפורטות בתעודת החסיון, להציג בפני המאשימה את השאלות המתבקשות, לקבוע שמדובר בפגיעה קשה בעשיית הצדק, פגיעה קשה בהגנת הנאשם ובזכות להליך הוגן.

2. עדותה של העדה לירז קוגמן נשמעה והופסקה בבית המשפט ביום 24.5.2018 בעוד שעדותה של העדה דגנית שלום נשמעה והופסקה בבית המשפט בישיבה מיום 27.5.2018.

עוד ביום 24.5.2018, משהצהירה באת כוח המאשימה שהיא מתנגדת לשאלות שהוצגו לעדה מהטעם שהן חוסות

תחת תעודת חסיון, נשמעה התנגדותה הנחרצת של ההגנה לעמדה זו, אך הואיל ועד אותו שלב לא הוגשה על ידי ההגנה עתירה להסרת חסיון, המלצתי בפני עו"ד רוזובסקי להגיש עתירה שכזו בהקדם האפשרי והבעתי נכונות לקבוע מועד דיון דחוף בעתירה זו, הכל כדי למנוע עיכוב בלתי רצוי בקצב ובתכיפות שמיעת הראיות בתיק (2-3) ישיבות הוכחות מדי שבוע).

עו"ד רוזובסקי הודיע לבית המשפט שעתירתו תוגש תוך 3 ימים, ומועד לדיון בעתירה להסרת חסיון נקבע יומיים לאחר מכן, כאשר בתווך בין לבין נשמעה עדותה של דגנית שלום, כך שגם עדותה של זו הופסקה במהלך חקירתה הנגדית עד לדיון והכרעה בעתירה להסרת חסיון.

הדיון בעתירה

3. בפתחו של הדיון שהתקיים בפניי ביום 29.5.2018 במעמד הצדדים שמעתי בקצרה את טענות הצדדים כאשר הערתי במהלך הדיון שהעתירה לגילוי ראייה חסויה הוגשה יום לפני כן, במועד הדיון שמעתי את תגובת באת כוח המאשימה, עו"ד קורין, ולאחר מכן שמעתי השלמת טיעון מטעם עו"ד רוזובסקי. בסיום הדיון הוריתי על קיום דיון בדלתיים סגורות לצורך הצגת החומר החסוי בפני בית המשפט.

במהלך הדיון בדלתיים סגורות הוצגו בפניי החומרים החסויים, החוסים תחת תעודת חסיון: המפגשים השונים, הבדיקות שנערכו על ידי גורמי המודיעין, הקשר עם מקור או מקורות המודיעין, המניע שעומד בבסיס העתירה לחסות את מקור או מקורות המידע, את זהותו או זהותם וכן לא לחשוף את שיטות העבודה של יחידת המודיעין.

עוד צוין שפרקליטת המחוז היתה בקשר שוטף ובפיקוח אחר ההתנהלות דן תוך הגשת עתירה להטלת חסיון על הידיעות שנגבו בשלמותן, אף ללא פרפראזה, וגם הערכת הגורמים בפרקליטות שאין בחסיון הדוחות כדי לפגוע בקווי ההגנה האפשריים של מי מהמעורבים בפרשה.

עוד ראיתי לציין שאין מדובר רק בשיחות עם מקור או מקורות, תעודת חסיון נועדה למנוע גם חשיפת שיטות פעולה נוספות של חוקרי הרשות, שיטות עבודה לגילוי מידע, דוחות מודיעין הכוללים גם קשר שנוצר עם גורמים שונים שמעורבים בפעילותה של קרן קלע וקבוצת רוביקון.

עיינתי כאמור בכל דוחות המודיעין (במ/1), עיינתי בידעות המודיעיניות, עיינתי במזכר המודיעיני (במ/3), עיינתי בסיכום שנערך על ידי יחידת המודיעין (במ/2) ובהעתק הבקשה להוצאת תעודת חסיון (במ/4).

4. סעיף 45 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-197 (להלן: "פקודת הראיות"), שכותרתו "חסיון לטובת הציבור", קובע חריג לזכות העיון בלשון הזו [ההדגשות שלי, ח.כ.]:

"45. (א) אין אדם חייב למסור, ובית המשפט לא יקבל, ראייה אם שר הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתה עלולה לפגוע בענין ציבורי חשוב, אלא אם מצא בית המשפט הדן בדבר, על-פי עתירת בעל דין המבקש גילוי הראייה, כי הצורך לגלותה לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותה, ובהליך פלילי - כי הראייה עשויה להועיל להגנת הנאשם ומידת התועלת שבה להגנה עולה על הענין שיש לא לגלותה, או שהיא חיונית להגנת הנאשם".

הכלל הוא שעם הגשת תעודת חסיון הרי החומר החוסה אינו קביל כראייה בבית משפט, כאשר על תעודת חסיון

לפרט את תוכנה של הידיעה ולו בקווים כלליים על מנת לאפשר לנאשם לעמוד על טיבן של הראיות החסויות בהליך המתנהל כנגדו. במקרים מסוימים התביעה רשאית אף לפנות לגורם החותם על תעודת החסיון כדי לאשר הימנעות מפירוט אודות תוכן הידיעה, בין באופן מלא ובין באופן חלקי.

בפסיקה נקבעה אבחנה בין חומר חקירה שהינו חומר חיוני להגנת הנאשם ובין חומר חקירה שייתכן ויהיה רלוונטי לכתב האישום אך הוא אינו עולה כדי הגדרתו כחיוני להגנת הנאשם.

כלל בסיס נוסף שנקבע הינו שכאשר מדובר בראיה חיונית להגנת הנאשם, הרי שיקולי הצדק גוברים על האינטרס המפורט בתעודת החסיון ובית המשפט יעתר לבקשה להסרת חסיון, יהיו האינטרסים הציבוריים אשר יהיו. האמור עולה גם מן הסיפא של סעיף 45 לפקודת הראיות.

נקבע בפסיקת בתי המשפט כי אמת המידה לחיוניותה של הראיה הינה אובייקטיבית, במשמע שבית המשפט שואל את עצמו האם יש בגילוי הראיה המדוברת בכדי לעורר ספק סביר באשמת הנאשם:

"כפי שנאמר לא אחת בפסיקה, השאלה אם חיסוי ראיות מסוימות עלול לפגוע בזכותו של הנאשם למשפט הוגן אינה שאלה תיאורטית והיא נבחנת, בין היתר, על רקע מיקומה של הראיה בשדה המריבה בין הצדדים ולאחר שבקעת המחלוקת נגלתה לעיני בית המשפט" (ראו בש"פ 120/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24.2.2010)).

5. עוד בטרם אתייחס לחשיבותם של המסמכים החוסים תחת תעודת החסיון להגנת הנאשם, ראיתי להפנות להחלטות העקרונות שניתנו על ידי בית המשפט העליון בסוגיה זו.

בבש"פ 6166/13 ג'בארה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (24.12.2013) (להלן: "פרשת ג'בארה") נקבע על ידי כב' השופט מלצר, כתוארו אז, כי ההכרעה בעתירה לגילוי ראיה נעשית באופן דו-שלבי, כאשר בשלב הראשון בית המשפט בוחן אם החומר החסוי נכלל בגדר העניינים שהוגדרו כחסויים על פי האמור בתעודת החסיון (שלב הבדיקה הטכני) ואם אכן יתברר לבית המשפט כי החומר החסוי נכלל בנושאים שהוגדרו בתעודת החסיון אזי בית המשפט יעבור לשלב השני שבו יבחן את [ההדגשות במקור]:

"חשיבותן הלכאורית של הראיות החסויות להגנתו של העותר. הכלל הבסיסי, אשר נקבע בפסיקה הוא כי ראיה חסויה שיש בה חיוניות להגנת העותר - תחשף, גם במחיר של פגיעה בביטחון המדינה [...] המבחן לחיוניות הראיה החסויה הוא אם טמון בה 'פוטנציאל מזכה', קרי האם יש בכוחה, או בהצטרפותה לראיות אחרות, להקים ספק באשמתו של העותר".

ראו גם את בש"פ 966/18 פלוני נ' מדינת ישראל (1.3.2018) ובש"פ 872/17 שפיק אבו טהה נ' מדינת ישראל (9.3.2017), בהחלטות אלה חזר בית המשפט העליון על אותו מבחן שנקבע בפרשת ג'בארה.

6. במקרה שבפניי צירפה המאשימה פרפראזות בנוגע לידיעות המודיעיניות, כולל פניות של לקוחות הקרן וידיעות נוספות אחרות, לרבות אזכור שמות של מוסרי המידע ותוכן המידע עצמו (ראו נספח י' שצורף לתעודת החסיון). כמו כן צורפו לתעודת החסיון תרשומות שיחות עם נציג חברת קלע ומידע שנמסר על ידי נציגי הקרן עצמה.

7. זהו מקרה מובהק שבו עיון בכל החומר המודיעיני נשוא תעודת החסיון, מעלה על פניו, שגילוי החומר החסוי, אינו חיוני לנאשם ומעבר לכך אין בו כלל ועיקר כדי לסייע בהגנת הנאשם.

אינני בא לקבוע שהחומר הוא אינו רלוונטי, אך יכול אני לקבוע באופן שאינו משתמע לשתי פנים שהחסיון שהוטל על המידע המודיעיני אינו פוגע בהגנת הנאשם. החומר החסוי אינו נחוץ לשם עשיית הצדק. אין מדובר בראיה בעלת פוטנציאל ראייתי העשוי על פי כל קנה מידה לעורר ספק בדבר אשמת הנאשם (הלכאורית כמובן).

לסיכום בענייננו, עיון בחומר החסוי מגלה שהוא נופל כולו בגדרי תעודת החסיון שהוצאה. יש בפרפראזות שנמסרו כדי לאזן במידה בין האינטרסים העומדים בבסיס העתירה, על כן אין מקום למסירת חומר נוסף.

למותר להוסיף ולציין שגם אם תתקבל הנחתו של העותר, ואינני בא לקבוע שהנחה זו נכונה, בכל הנוגע לתוספת הראייתית הנדרשת לביסוס הרשעה על סמך עדות מי מעדי התביעה שאולי מהווה מקור לידיעה המודיעינית, הרי אין בכך כדי לפגוע בזכות הנאשם להליך הוגן ואין בכך כדי להשליך על פגיעה כלשהי בזכויותיו של הנאשם להתגונן.

אף אם אכן מדובר בחסיון של מקור מודיעיני המשויך למי מעדי התביעה, ואינני בא לקבוע שכך הדבר, הרי הנטל מוטל על התביעה להוכיח את ראיותיה מעבר לכל ספק סביר.

8. לבסוף ראיתי לציין שאם בית המשפט יווכח לדעת בהמשך הדרך, לאחר שמיעת ראיות נוספות, כי חל שינוי בנסיבות המצדיק בחינה מחודשת של סוגית החיסיון, תיבחן הסוגיה בהתאם להתפתחויות, ככל שתהיינה כאלה שיצדיקו זאת.

9. על כן מצאתי לדחות את העתירה.

ניתנה היום, כ"ז סיוון תשע"ח, 10 יוני 2018, בהעדר הצדדים.